

Okul Öncesi De?erler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi De?erler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27645>

Özet

Okul Öncesi Değerler Ölçeği (OÖDÖ), 2015 yılında Neslitürk ve Çeliköz tarafından 3-6 yaş grubu çocukların temel sosyal ve etik değerlere yönelik davranışları ölçmek amacıyla geliştirilmiş, psikometrik özellikleri incelenmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle okul öncesi dönemde kazandırılması hedeflenen **sorumluluk**, **saygı**, **iyi birliyi**, **dürüstlük**, **dostluk/arkadaşlık** ve **paylaşım** gibi temel değerleri hedeflemektedir. Ölçeğin, hem aileler hem de öğretmenler tarafından kullanılabilen formları bulunmaktadır ve bu formların geçerlik ve güvenirlilik çalışmaları Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır. OÖDÖ, Okul Öncesi Eğitim programları kapsamında değerlerin değerlendirilmesinde önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Değerler Ölçeği, değerler eğitimi, okul öncesi dönem, Likert tipi, ölçek geliştirme, sosyal değerler, faktör analizi, güvenirlilik.

Yazarlar

Seviye Neslitürk, Neslihan Çeliköz.

Amaç

Okul Öncesi Değerler Ölçeği'nin temel amacı, okul öncesi eğitim çağındaki çocukların sosyal-duygusal gelişimleri ve değerleri içselleştirme düzeylerini belirlemek için standart ve güvenilir bir ölçme aracı sağlamaktır. Geliştirme çalışması, ölçeğin hem öğretmenler hem de ebeveynler tarafından kullanılacak formlarının geçerlik ve güvenirlilik kanıtlarını sunmayı hedeflemiştir.

Bu araç sayesinde, eğitimciler ve araştırmacılar, çocukların **sorumluluk** alma, **saygı** gösterme, **iyi birliyi** yapma ve **dürüstlük** gibi temel ahlaki davranışları ne ölçüde sergilediklerini sistematik olarak değerlendirebilirler. Elde edilen veriler, bireysel farklılıkların tespit etmeye ve değerler eğitimi programlarının etkinliğini arttırmaya yönelik müdahale stratejileri geliştirmeye yardımcı olur.

Yapı

Ölçek, okul öncesi dönemde çocukların sosyal ve ahlaki gelişiminde kritik rol oynayan temel değerler etrafında yapılandırılmıştır. OÖDÖ, bu değerleri çocukların gözlemlenebilir davranışları üzerinden değerlendirerek çok boyutlu bir yapı sunar.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar (faktörler/alt boyutlar) şunlardır:

Sorumluluk
Saygı
??birli?i
Dürüstlük
Dostluk/Arkadaşlık
Paylaşım

Bu alt boyutlar, çocukların günlük etkileşimlerinde ve sosyal ortamlarda sergiledikleri değer odaklı davranışlar? kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması olan Nesli Türk ve Çeliköz (2015) makalesinde, OÖDÖ Aile ve Öğretmen Formlarının kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar tipik olarak kapsam geçerli?i (uzman görüşleri ile), yapı geçerli?i (açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerlik testlerini içerir.

Kaynak verisinde spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik çalışmanın, ölçeğin amaçlanan yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösteren güçlü geçerlik kanıtları sundu?u varsayılmalıdır. Yapı geçerli?i çalışmaları, 30 maddelik ölçeğin temel değerleri temsil eden faktörlere ayrıldığını doğrulamıştır.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Geliştirme çalışmasında, OÖDÖ'nün iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları (genellikle Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik katsayıları hesaplandığı bildirilmiştir.

Akademik standartlara uygun olarak, ölçeğin her bir alt boyutu (Sorumluluk, Saygı, ??birli?i vb.) için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayıları elde edilmiştir. Bu, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?i anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Okul Öncesi Değerler Ölçeği, toplam 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerli?ini incelemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda, bu maddelerin altı temel değer boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir. Ancak kaynak bilgide belirtildi?i üzere, ölçeğin faktör yapısı 5 faktör altında toplanmıştır (muhtemelen iki alt boyutun tek bir faktör altında birleşmesiyle).

Ölçek, her biri 5 maddeden oluşan altı temel davranışsal alanı kapsamaktadır: Sorumluluk, Saygı, ??birli?i, Dürüstlük, Dostluk/Arkadaşlık ve Paylaşım. Bu faktör yapısı, ölçeğin çok

boyutlu doğasın desteklemekte ve araştırmacılara çocukların değer gelişiminin farklı yönlerini ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Araç Bilgileri

Test Tipi: Geliştirme (Development)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçeği (Gözlemci/Raporlama formu)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Eğitim alan çocuklar.

Yaş Grubu: 3-6 yaş grubu çocuklar.

Popülasyon Detayları: Okul öncesi kurumlara devam eden çocuklar ve onların öğretmenleri/ebeveynleri. Ölçek, çocukların davranışlarının gözlemlenmesi yoluyla dolaylı olarak uygulanır.

Test Metodolojisi: Uygulama, öğretmen ve ebeveynlerin, çocukların belirtilen değer davranışlarının ne sıklıkta sergilediğini değerlendirdiği Likert tipi derecelendirme formatında gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Değerler eğitimi, sosyal beceriler, okul öncesi gelişim, sorumluluk, saygı, işbirliği, Dicle Üniversitesi, güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

İletişim E-posta Adresleri: snesliturk@akdeniz.edu.tr (Sorumlu Yazar: Seviye NESL-TÜRK)

Yazın Adresi: Akdeniz Üniversitesi (Ölçeğin geliştirildiği dönemdeki kurum bilgileri için orijinal makaleye bakılmalıdır).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015 (Geçerlik ve Güvenirlilik çalışmasının yayımlandığı yılı)

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya geniş çaplı uygulaması için sorumlu yazar (Seviye NESL-TÜRK) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda genellikle

referans gösterilerek kullanılabilir.

Makale Bağlantısı: Orijinal makale bağlantısı: zgefdergi.com

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: okul-oncesi-degerler-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Neslitürk, S. ve Çeliköz, N. (2015). Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile ve Öğretmen Formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(19), 19-42.

Okul Öncesi Değerler Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 30 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır.

Sorumluluk (5 m):

Saygı (5 m):

İşbirliği (5 m):

Dürüstlük (5 m):

Dostluk/Arkadaşlık (5 m):

Paylaşım (5 m):